

Matǎó Waúŋšila Thiwáhe

Episode Script

Episode #3B

“A Week at Grandma’s /
Tǎokǎhǎŋl Thiiyungkapi”

Brother Iná na Até asníkiye iyáyapi.

Sister Kǎhohǎŋ mathóla kiŋ oiyokiphi yuhápi.

Brother Wáj.

Sister Wizípǎŋ?

Mama Ohǎŋ čha Ĥeyáta Wóasníkiye Othí ektá owá éungnakapi iŋčhéye? Ohǎŋ, wašté kštó.

Brother Ĥeyáta?

Brother [okíniya]

Brother Íčhimaungnipi kte!

Sister Íčhimaungnipi kte!

Mama Uŋkóničiyakapi šni itéke.

Brother Wašté kte.

Sister Hǎŋ [iǎt’e] tanyǎŋ waúnyutapi kte.

Papa Lená théhaŋ waŋbláke šni. ... Héčhena makhíli sél. ... Haung!

Brother Até, ... úgnithung he?

Sister Iyéš miyé na thibló ečéla lená yuhá uŋškátapi kte.

Brother Wanýǎŋg nanǎkapi oyákihipi.

Mama Éyaš íŋska ... lápi kte šni.

Mama Úŋyaŋ uŋníyaŋpi kte, ičhíŋ owátohaŋyaŋ uŋkíšnala uŋk'úŋpi uŋčhíŋpi.

Papa Wakháhŋuŋkičhiyuzapi k'uŋ héhaŋ héčhiya uŋkípi.

Brother Čha, uŋkáluštaŋpi kta he?

Mama Hiyá, níš-eyá íčhimani ilálapi kte.

Brother [čhuwí okíniya]

Brother Tuktétu čha?

Sister Owóškate tháhka ektá?

Mama Nikhúŋši thí ektá.

Brother Uŋčí?

Sister Uŋčí?

Brother Héčhel wašté kte. Táku óta waglóamniŋ kte. ... Nakúŋ táku wačhíŋ kte ka?

Sister Míš-eyá takúku óta amígluha kte.

Papa Háhŋta po. ... Wáh, hená táku hwo?

Brother Uŋčí thí ektá uŋkóuŋyanpi kta čha uŋkígluwiŋyeyapi waštéke.

Mama [ihá] Má k'éya. Eyá šna wóyuha čhóla héčhiya lápi uŋ.

- Brother Pčebyéla kte háŋtaŋš héčhetu. ... Uŋčí na Kaká ... líla ... káŋpe ló.
- Sister Uŋgnáš ečéla ayúŋiŋič'iyapi kte.
- Papa [t'íŋǵe]
Sister Até, wíškate kiŋ íŋš tók?
- Papa Hená álapi kte šni. Nikhúŋši na niŋhúŋkašila imáŋaŋaniyaŋpi kte ...
Uŋyaŋpi kte kiŋ héchi naháŋhčiy wáta yuhápi sél.
- Mama Na nakúŋ waúŋči-hiy kte.
- Brother Iyéštukhā oíyokiphi yuhápi kte.
- Sister Na uŋkíš iyóunkiphi kte šni.
- Gran Taŋyáŋ ománi pe. Tókša akhé.
- Mama Oháŋ.
- Papa Tókša akhé.
- Gran Hiyú pe.
- Voice Hēyáta Wóasníkiya Othí kiŋ lél taŋyáŋ yahípi kštó. Kašpápi waŋží
oyágnakapi kiŋ čhúŋkaške thiyópa kiŋ lé nawáŋkal iyáyiy kte. Na heháŋl
thimá ilálapi kiŋ kháŋsú iyékčupi oyákihipi kte. Philáunyanyanpi kštó.
- Papa Táku óta yuthókečapi s'elécheča.
- Mama Uŋkíš-eyá ... uŋthókeča k'uŋ,
- Brother Wáŋ lé wáŋ!

Gramps Hécha miyéčhiŋka wakáŋe na uŋǵé wíyopǵewaye.

Sister Éyaš tókheškhe ečhánuŋ he?

Gramps Mawákǵaŋ.

Brother [okíniya]

Brother Itéšniyaŋ?

Sister Itéšniyaŋ?

Gramps Hiyá, éyaš makhídike. Hiyú po, čičípazopi kte ... Déčhuŋp-s'e šiná kiŋ dé dubdáska na ... mahéd iyéyayiŋ na wáŋ dé – héčhegna.

Brother Khilí, ... waŋží wakáŋa wačhíŋ.

Gramps Oháŋ, dé okó kiŋ déd tókhel yačhíŋka ečhánuŋ kte.

Sister Lalá, lé ogná táku úŋ he?

Gramps Waŋdákiŋ kte. Yuǵáŋ yo.

Brother Wáŋ!

Sister Má!

Sister Lená uŋyúhothūŋ kte!

Gramps [iǵát'e] Nikǵúŋši uŋspéničhiyapi kte wašté kte. Dína škád-wáyuphike.

Brother Uŋčí?!

Sister Uŋčí?!

Gramps Háj, míš miyé dé é čha yuhá waškáj ... Oháj, waná!

All [iǎát'api]

Gran Waná wól ú pe. ... Aǵúyapi skúyela eyá wakáǵe.

Brother Wašté!

Sister Wašté! Mmmm, na waštágyapi nakúŋ. Uŋčí, wayápizapi uŋmáspe wačhíŋ.

Gran [iǎá] Háj, takómni uŋníspe kte. Oéčhuŋ wašté kštó.

Gramps Dé uŋníspe hwo?

Brother [iǎá] Naháŋǰčhíŋ.

Papa Yéksuya hwo, winúǰčha ... lé uŋškáte s'a tkǰá.

Mama Na ohíwaye s'a kǰá.

Papa [iǎát'e] Hóǰ íŋše ohíyečhíchiye ló. ... Hó éyaš, ... waná šuŋkáŋyaŋ čhíchúwa kte ló.

Mama Huh?

Papa Ayúštaŋ yo!

Mama Huŋhúŋ!

Papa Akú wo.

Brother Waná waskúyeča wanží wátin kte ěčij.

Sister Huňhún, Uňčí wičháyažipa čanĥánpi kin éktuňže!

Gramps Hiyá. Miyé čha wičháyažipa čanĥánpi kin wakáĝe s'a, éyaš, mišnána šni.

Brother Waktá yo! Nipážipapi kte!

Gramps Hó, wanýánka yo. Tĥokáheya šna azídwičhawayin na šna ečĥél wičhabduwáĥwana. Na hehánĥ šna bdukáwa na šna wičháyažipa wíĝdi kin bdusdúte.

Brother Mmmm...Oyúl wašté!

Sister Wašté!

Brother Tanýán ímaphi.

Gramps Niĥwá s'edéyeča.

Sister Hiyá, íŋše luĝópi itéka kéčĥanmi.

Gran Ečĥánleš miyěš howákuwa kte ěčij.

Gramps Takúnĥ odúspe kin čĥeúnĥthipi na čĥeúnĥk'unĥpapi kte.

Sister Wašté kte! Waná thibló, unýin kte!

Mama Éhhh, wéksuye kin iyéčĥel léčĥiya táku ke éyaš oiyokiphi.

Papa Nahán nakún áta ánila hé. ... [wóĥape] Háu! Wán! Haún!

Mama Hoští, waná louňčĥij kte.

- Brother Uŋčí, lél átaya oíyokiphi. ... Philáunɣayanpe ló.
- Gran Míš-eyá iyómakiphi.
- Sister Má! Uŋčí! Hoǵán waŋ!
- Brother Wáŋ, ... míš-eyá!
- Sister Até é kayéš, lená tǵebwíçhaya okíhi šni tkǵá.
- Mama Tákuni yuthókeçapi šni.
- Papa Na ógle kiŋ lé nahánǵçin tanyán makíphi. Éyaš, lé blušpú waštéke. Wéksuye kiŋ paŋǵhá šna lol'íh'aŋpi.
- Mama Nakéš wóunɣ'upi kštó.
- Papa Išníš paháyela waúnɣutiŋ kte.
- Mama Tókǵa šni. Waçhí unɣíŋ kta çha wíphiunɣiç'iyiŋ kta iyéçheça šni.
- Gran Níš-heháŋtu, ištéçapi šni ye. ... Nithánɣkši kiŋ oyúspa ye. Yuhómni na kiçhí iglúhomni ye.
- Papa Eyá, núŋǵe ničákpapi kte kiŋ, unɣlá unɣókíhi.
- Mama Ímatokǵa ħçe šni. [howáye]
- All [Iǵát'api]...Mmm
- Gran Háŋ?

Mama Iná, eyá tanyáŋ yaúŋpi he?

Gran Háŋ, tanyéħčij uŋk'úŋpi.

Mama [laugh] Štušténiaŋpi šni he?

Gramps Na atkúku kij heyé: “Tuwá mithóowaŋke éd ištíŋma-he!” Na húnku kij: “Tuwá mithóowaŋke éd ištíŋma-he!” Na čhiŋčápi kij: “Tuwá mithóowaŋke éd ištíŋma yuŋkháŋ naháħ éd waŋké!”

Gran [iħát'e] Naǵíyeič'iyapi šni ye. ... Níš, imaǵaǵanič'iyapi he?

Mama Íŋše nuphíŋ uŋglápi kte ħčij. Tókša híŋhaŋni kij.

Gran Oháŋ, ... tókša.

Brother Wáŋ, uŋspémič'ičhiye! ... Kítaŋħčij!

Sister Na míš lé uŋmáspe.

Mama Máaa!

Papa Háu!

Brother Iná! Até!

Sister Iná! Até!

All Tókša akhé.

Gramps Tókša.

Mama Čha tóktu he?

Brother Eháš oň'áňkňo weló. Oíyokhiphi unyúhapi.

Sister Čha toháňl akhé íčhimani ilálapi kta he?

Mama Íň, ungnáš íyokhihe kiň ptáyečaska unyáňpi kte. Tókhel ilúkčanpi he?

Brother Háň! Wašté yeló! Él óunpňapi kte!

Sister Háň! Wašté kštó! Él óunpňapi kte!

Sister Éyaš, akhé Unčí thí ektá blá wačíň.

Brother Leyálaka, Unčí é na Kaká khilípi, na átaš awábleze šni tkha!